

Norge bør ha som mål å bli fullelektrifisert innen 2050

Høring i næringskomiteen: Prop. 1 S (2019-2020)

EL og IT Forbundet er et LO-forbund for ansatte innen IKT, energi og elektrobransjen.

Det er mange gode enkeltsatsinger i næringsbudsjettet, men innsatsen for rask elektrifisering av Norge må styrkes. Kraftproduksjonen i Norge er nær 100 prosent fornybar, og vi har gode vann- og vindressurser. Likevel er nesten halvparten av forbruket fossilt. Stortinget bør ha som mål at Norge er fullelektrifisert innen 2050.

Elektrifisering kutter utslipp og skaper arbeidsplasser

Økt elektrifisering er nødvendig av klimahensyn. Samtidig byr denne omstillingen på store muligheter til å skape nye arbeidsplasser og inntekter som varer utover oljealderen.

De lette tingene, som å ta i bruk elektrisitet til oppvarming, matlaging og i mye av industrien, er allerede løst. Nå er vi i gang med mer krevende områder som transport, samtidig som vi utvikler et kraftsystem som kan levere strømmen. Norge ligger godt an sammenlignet med andre land. Ved å være først ute med elektrifisering og bruk av ny teknologi hjemme, legges også grunnlaget for utvikling teknologi som til eksportvarer. Eksempler på slik teknologi kan for eksempel være elektriske skip, anleggsmaskiner, ladeinfrastruktur eller styringssystemer.

Mange er i gang i Norge

Rolls-Royce har allerede etablert seg i Trondheim, hvor flymotor-giganten jobber med utvikling av elektriske fly. I Larvik finner vi Nasta, som leverer elektriske anleggsmaskiner - bygget i Norge. Dette har de fått ved hjelp av økonomisk støtte og rådgivning fra Innovasjon Norge og finansiering gjennom PILOT-E. Verdens første utslippsfrie anleggsplass finnes i Oslo, hvor en gate fra Nationaltheatret til Aker Brygge bygges om til gågate ved bruk av elektriske gravemaskiner, hjullaster og annet elektrisk utstyr. Elkem investerer i et pilotanlegg for produksjon av batterigrafitt ved Elkem Carbons industrianlegg på Fiskå i Kristiansand. Prosjektet har mottatt tilskudd fra miljøteknologi-ordningen til Innovasjon Norge.

210 milliarder over de neste 20 årene

En rapport fra Menon Economics, utarbeidet på oppdrag fra EnergiNorge, viser at en rask og storstilt elektrifisering av Norge, (med kjent teknologi til grunn), kan gi en inntjening på 210 milliarder over de neste 20 årene. Dette tilsvarer 105.000 nye årsverk i leverandørindustrien offshore, ifølge rapporten.

Trenger politisk støtte

For lyktes kreves en aktiv kompetanse- og næringspolitikk. I intervjuene blant etterspørrere og utviklere av miljøvennlig teknologi i Menon-rapporten trekkes Enova, Pilot-E og EnergiX fram som viktige enkeltordninger. Videre står krav i offentlige anskaffelser sentralt, spesielt i transportsektoren og bygg- og anlegg.

EL og IT Forbundet vil også trekke fram betydningen etter- og videreutdanning, læreplasser og IKT-kompetanse. Vi understreker i denne sammenhengen betydningen av faste ansettelser, som er viktig for at arbeidsgivere investerer i kompetansen til sine ansatte. Det kommer i ekspertutvalget for etter- og videreutdanning i sin rapport (NOU 2019: 12 - Lærekraftig utvikling, side 118).

Vi ber næringskomiteen om følgende i behandlingen av budsjettet:

Styrk miljøteknologiordningen (Innovasjon Norge): I 2020 foreslås det 565,5 mill. kroner til ordningen. Dette er samme beløp som for 2019, til tross for at demonstrasjon- og piloteringsordningen Havpilot nå legges inn under miljøteknologiordningen med et øremerket beløp (30 millioner). Dette svekker er en viktig ordning for klimakutt og nye arbeidsplasser. Regjeringens begrunnelse er at ordningen er styrket siden 2013. Det er riktig, men det fortsatt behov for fullt trykk på gjennomføringen av det grønne skifte.

Styrk PILOT-E (Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova): Et PILOT-E-prosjekt er sikret finansiering med relevante virkemidler fra Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova i de ulike stadiene av utviklingsløpet, forutsatt at prosjektene tilfredsstillere kriteriene som er satt for hver milepæl. En generell styrkning av disse tre aktørene er derfor et svært viktigst bidrag til klimakutt og nye arbeidsplasser.

Offentlig anskaffelser: Det er viktig å merke seg at grønne, offentlige anskaffelser kan skape et hjemmemarked. De må sees på som en investering i klimavennlig teknologiutvikling og nye arbeidsplasser. Offentlige anskaffelser bør for eksempel brukes til elektrifisering av transportsektoren og bygg- og anleggsprosjekter.

Lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i store deler av det norske arbeidslivet reguleres gjennom tariffavtaler. Det virker konfliktforebyggende og skaper tillit mellom ledelse og ansatte. Det har gitt gode lønninger, ansvarlige oppgjør, konkurranse på like vilkår mellom bedrifter og en sterk økonomi.

Stortinget kommer til å bevilge store penger til offentlig bygg- og anleggsprosjekter i dette budsjettet. Det må settes krav til landsomfattende tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag. Det krever en lovendring, og vil være et effektivt tiltak som premierer det organisert arbeidslivet. Det er god næringspolitikk.

Vi ønsker komiteen og Stortinget lykke til med budsjettbehandlingen. Ta gjerne kontakt dersom lurer på noe.

Vennlig hilsen

Vidar Hennem, nestleder

Robert Kippe, kommunikasjonssjef
95 12 90 78 / robert.kippe@elogit.no